

Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos

*Izdoti saskaņā ar Izglītības likuma
14. panta 21. punktu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos.
2. Izdevumus, kas saistīti ar izglītojamo profilaktiskās veselības aprūpes, pirmās palīdzības un drošības nodrošināšanu izglītības iestādē, sedz izglītības iestādes dibinātājs (turpmāk – dibinātājs).
3. Uz profesionālās tālākizglītības centriem, neformālās izglītības iestādēm un koledžām, kurās izglītību iegūst tikai pilngadīgie izglītojamie, kā arī uz augstskolām nav attiecināms šo noteikumu 6.4., 6.13., 6.14., 6.16., 6.19., 6.24., 9.5., 9.6., 9.8. un 9.10. apakšpunktā, 11., 12., 13., 14. punktā, 16.5. apakšpunktā un V nodaļā minētais regulējums.
4. Izglītojamo drošību prakses un darba vidē balstīto mācību laikā nodrošina atbilstoši darba aizsardzību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem.
5. Izglītojamo drošību izglītības programmas īstenošanas ietvaros organizētajā:
  - 5.1. bērnu nometnē nodrošina atbilstoši normatīvajam aktam, kas nosaka bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtību, izņemot gadījumu, ja bērnu nometne tiek

organizēta vispārējās izglītības iestādes vai profesionālās izglītības iestādes (izņemot profesionālās tālākizglītības centru) izglītības programmas īstenošanas vietā;

5.2. Jaunsardzes centra nodarbībā un pasākumā nodrošina atbilstoši normatīvajam aktam, kas nosaka drošības noteikumus Jaunsardzes centra organizētajās nodarbībās un pasākumos.

II. Izglītojamo profilaktiskās veselības aprūpes un pirmās palīdzības nodrošināšana

6. Izglītības iestādes vadītājs (turpmāk – vadītājs) vai viņa pilnvarota persona izglītojamo profilaktiskās veselības aprūpes un pirmās palīdzības nodrošināšanai veic šādas darbības:

6.1. sadarbībā ar dibinātāju (izņemot valsts dibinātu izglītības iestādi) nodrošina, lai izglītības iestādē atbilstoši normatīvo aktu prasībām tiktu ievērotas higiēnas prasības;

6.2. plāno un organizē izglītojošus pasākumus par izglītojamo veselību un drošību, tai skaitā vardarbības un ievainojumu profilakses jautājumos;

6.3. nodrošina, lai izglītības iestādes darbiniekiem un izglītojamiem būtu pieejama informācija par pirmās palīdzības saņemšanas iespējām (tai skaitā par šo noteikumu 6.9. apakšpunktā minētās izglītības iestādes ārstniecības personas vai pirmās palīdzības sniegšanā apmācītā izglītības iestādes darbinieka pieejamību un iespējām saņemt attiecīgu palīdzību) un operatīvo dienestu izsaukšanu;

6.4. nosaka pedagogu skaitu, kam jāpiedalās izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos;

6.5. nodrošina par pirmās palīdzības sniegšanu atbildīgo izglītības iestādes darbinieku apmācību pirmās palīdzības sniegšanā saskaņā ar normatīvajos aktos par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā noteiktajām apmācību programmām (turpmāk – pirmās palīdzības sniegšanā apmācīts izglītības iestādes darbinieks);

6.6. nodrošina, ka ārstniecības persona – māsa vai ārsta palīgs (turpmāk – ārstniecības persona) – vai pirmās palīdzības sniegšanā apmācīts izglītības iestādes darbinieks ir pieejams izglītības iestādē izglītības programmas īstenošanas laikā, kā arī sporta

pasākuma un cita tāda pasākuma norises laikā, kas saistīts ar paaugstinātu risku izglītojamo veselībai un dzīvībai;

6.7. nodrošina saziņu ar Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu, ja ir aizdomas par izglītojamā saindēšanos ar tabakas izstrādājumiem, augu smēķēšanas produktiem, elektroniskajās smēķēšanas ierīcēs izmantojamo šķidrums un tabakas aizstājējproduktiem, alkoholiskajiem dzērieniem, narkotiskajām, psihotropajām vai citām atkarību izraisošajām vielām (turpmāk – atkarību izraisošas vielas), kā arī traumu, akūtas saslimšanas vai hroniskas saslimšanas paasinājuma gadījumā, ja ir apdraudēta izglītojamā veselība vai dzīvība, un nodrošina nepilngadīgā izglītojamā likumisko pārstāvju (turpmāk – vecāki) informēšanu;

6.8. organizē, lai persona ar kvalifikāciju medicīnā vai bez tās neatkarīgi no sagatavotības un ekipējuma atbilstoši savām zināšanām un iespējām sniedz pirmo palīdzību cietušajam (saslimušajam) izglītojamam dzīvībai vai veselībai kritiskā stāvoklī;

6.9. organizē, lai izglītības iestādes ārstniecības persona vai pirmās palīdzības sniegšanā apmācīts izglītības iestādes darbinieks sniedz palīdzību izglītojamam akūtas saslimšanas vai nelielas sadzīves traumas gadījumā, ja izglītojamā veselība vai dzīvība nav apdraudēta, kā arī iespējami īsā laikā nodrošina informācijas sniegšanu vecākiem par nepilngadīgajam izglītojamam sniegto palīdzību;

6.10. sazinoties ar nepilngadīgā izglītojamā vecākiem, nodrošina, ka izglītojamais, kurš šo noteikumu 6.7. un 6.9. apakšpunktā minēto gadījumu un situāciju dēļ nevar piedalīties mācībās, tiek atbrīvots no mācībām konkrētajā dienā;

6.11. nodrošina pirmās palīdzības sniegšanas aptiecināšanu pieejamību un tajā esošo medicīnisko materiālu minimumu. Ja izglītības iestādē ir nodarbināta ārstniecības persona, pirmās palīdzības sniegšanai paredzēto aptiecināšanu var papildināt ar papildus nepieciešamajām medicīniskajām ierīcēm un bezrecepšu zālēm;

6.12. nodrošina traumatisma cēloņu novēršanu;

6.13. nodrošina uztura normu īstenošanu un ievērošanu, kā arī uztura korekciju tiem izglītojamiem, kuriem tas nepieciešams atbilstoši ģimenes ārsta vai ārsta speciālista ieteikumiem un norādījumiem (izņemot profesionālās ievirzes un interešu izglītības iestādes);

- 6.14. nodrošina dienas režīma ievērošanu izglītības iestādē, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu vai nodrošina internāta pakalpojumus;
- 6.15. nodrošina dienesta viesnīcu un internāta iekšējās kārtības noteikumu izstrādi, izglītojamo iepazīstināšanu ar tiem un to ievērošanas uzraudzību;
- 6.16. veic šādus preventīvus pasākumus atkarību izraisošu vielu lietošanas uzsākšanas risku novēršanai:
- 6.16.1. uzrauga izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumu ievērošanu;
- 6.16.2. veic izglītojošu darbu ar izglītojamiem, īpaši ar potenciālajā riska grupā esošiem izglītojamiem;
- 6.16.3. sadarbojas ar vecākiem un sniedz viņiem izglītojošu informāciju par atkarību izraisošu vielu lietošanas pazīmēm un kaitējumu veselībai;
- 6.16.4. vismaz reizi gadā veic preventīvā darba novērtēšanu un turpmāko uzdevumu plānošanu;
- 6.16.5. pārrauga izglītojamo mācību snieguma līmeni, novēro izglītojamo uzvedības un ārējā izskata izmaiņas;
- 6.16.6. sadarbībā ar citu institūciju darbiniekiem organizē pasākumus izglītības iestādē;
- 6.17. nodrošina pedagogiem un citiem izglītības iestādes darbiniekiem atbalstu veselīga dzīvesveida popularizēšanā, veselīgas savstarpējās attiecības un veselību veicinošu pasākumu, kā arī higiēnas pasākumu īstenošanā;
- 6.18. nodrošina veselību veicinošu vidi, tai skaitā veicina izglītojamo psihoemocionālo veselību, labbūtību, fiziskās aktivitātes, veselīga uztura pamatprincipu ievērošanu, atkarību profilaksi un veselībai nekaitīgu un drošu moderno tehnoloģiju lietošanu;
- 6.19. ne retāk kā reizi mācību gadā (ieteicams pirmā semestra pirmajā mēnesī) pārbauda, vai izglītojamiem nav vērojamas kašķa un pedikulozes pazīmes, kā arī

nodrošina šo slimību profilakses pasākumus pirmsskolas izglītības iestādēs un vispārējās izglītības iestādēs;

6.20. nodrošina atbalsta pasākumus izglītojamiem ar hronisku saslimšanu atbilstoši ārstējošā ārsta ieteikumiem;

6.21. nodrošina izglītojamā fizisko aktivitāšu pielāgošanu mācībām atbilstoši ģimenes ārsta vai ārsta speciālista ieteikumiem un norādījumiem (ja tādi ir saņemti);

6.22. nodrošina informācijas sniegšanu Latvijas Antidopinga birojam par iespējamiem dopinga lietošanas gadījumiem;

6.23. ja konstatēts infekcijas slimības gadījums, nodrošina primāros pretepidēmijas pasākumus, tai skaitā izolē inficētās personas, informē vecākus un dibinātāju (izņemot valsts dibinātu izglītības iestādi), kā arī sadarbojas ar Slimību profilakses un kontroles centru;

6.24. ja izglītības iestāde ir iekļauta gripas monitoringa programmā, nodrošina informācijas sniegšanu Slimību profilakses un kontroles centram par izglītojamo apmeklējumu.

7. Šo noteikumu 6.7. un 6.8. apakšpunktā minētajos gadījumos, ja ir ārkārtas situācija un nepieciešams rīkoties nekavējoties, izglītības iestādes darbinieks rīkojas patstāvīgi un par to iespējami īsā laikā informē vadītāju un vecākus.

8. Dibinātājs (izņemot valsts dibinātu izglītības iestādi), pašvaldības policija un citas institūcijas atbilstoši kompetencei, saistošajiem normatīvajiem aktiem un līgumsaistībām pēc vadītāja pieprasījuma sniedz vadītājam nepieciešamo atbalstu, lai nodrošinātu izglītojamo drošību un profilaktisko veselības aprūpi atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

III. Drošības nodrošināšana izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos

9. Vadītājs vai viņa pilnvarota persona drošības nodrošināšanai izglītības iestādē un tās organizētajos pasākumos veic šādas darbības:

- 9.1. nodrošina civilās aizsardzības, ugunsdrošības un darba aizsardzības prasību ievērošanu izglītības iestādē;
- 9.2. ne retāk kā reizi divos mācību gados sadarbībā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un Veselības inspekciju organizē izglītības iestādes pārbaudi, lai kontrolētu ugunsdrošības, civilās aizsardzības un higiēnas prasību ievērošanu, ja minētās institūcijas pārbaudi nav veikušas pēc savas iniciatīvas. Vadītājs nodrošina, ka informācija par veikto pārbaudi tiek ievadīta Valsts izglītības informācijas sistēmā, pievienojot minēto institūciju izsniegto dokumentu datnes;
- 9.3. nodrošina izglītojamo drošību izglītības iestādē un tās organizētajos vai atbalstītajos pasākumos, tai skaitā gadījumos, ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību;
- 9.4. nodrošina šo noteikumu IV nodaļā minētajām prasībām atbilstošu izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumu (turpmāk – iekšējās kārtības noteikumi) un drošības noteikumu izstrādi un nodrošina to ievērošanas uzraudzību;
- 9.5. nosaka darbiniekus, kas ir atbildīgi par izglītojamo iepazīstināšanu ar iekšējās kārtības noteikumiem un drošības noteikumiem;
- 9.6. nodrošina vecāku iepazīstināšanu ar iekšējās kārtības un drošības noteikumiem;
- 9.7. nodrošina, lai izglītības iestādes darbiniekiem un izglītojamiem būtu pieejami iekšējās kārtības noteikumi un drošības noteikumi, kā arī informācija par operatīvo dienestu izsaukšanu;
- 9.8. nosaka darbiniekus, kas ir atbildīgi par drošību izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos, un pedagoģu skaitu, kam jāpiedalās attiecīgajā pasākumā;
- 9.9. nosaka kārtību, kādā izglītības iestādei nepiederošas personas uzturas izglītības iestādē, un nodrošina tās ievērošanas uzraudzību;
- 9.10. ziņo attiecīgi Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijai par valsts vai pašvaldības izglītības iestādes darbinieka un Valsts policijai vai pašvaldības policijai par privātas izglītības iestādes darbinieka iespējamu fizisku vai emocionālu vardarbību pret nepilngadīgu izglītojamo, kā arī Bērnu tiesību aizsardzības likumā

noteiktajos gadījumos pieņem lēmumu par attiecīgā darbinieka atstādināšanu no amata pienākumu pildīšanas;

9.11. sadarbojas ar vecākiem, valsts un pašvaldību institūcijām un nevalstiskajām organizācijām izglītojamo drošības, bērnu tiesību aizsardzības un labbūtības nodrošināšanas jautājumos;

9.12. nodrošina, lai izglītības iestādē netiktu ienesti un demonstrēti ieroči, munīcija vai speciālie līdzekļi (izņemot Ieroču aprites likumā un citos normatīvajos aktos noteiktos gadījumus, ja tas saistīts ar izglītības programmas īstenošanu, kā arī Nacionālo bruņoto spēku izglītības iestādēs īstenotās nodarbības);

9.13. ziņo pašvaldības policijai vai Valsts policijai, pašvaldības sociālajam dienestam, kā arī vecākiem un dibinātājam (izņemot valsts dibinātu izglītības iestādi), ja ir saņemta informācija vai rodas aizdomas, ka izglītojamais iegādājies, ienesis, lietojis, glabājis, izplatījis vai pamudinājis lietot izglītības iestādē, tās teritorijā vai izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos atkarību izraisošas vielas, ieročus, munīciju vai speciālos līdzekļus;

9.14. ziņo Valsts policijai vai pašvaldības policijai, ja izglītības iestādes rīcībā ir informācija par tirdzniecības vietu, kurā nepilngadīgiem izglītojamiem tiek pārdotas atkarību izraisošas vielas.

10. Šo noteikumu 9.13. apakšpunktā minētajā gadījumā, ja nepieciešams rīkoties nekavējoties, izglītības iestādes darbinieks rīkojas patstāvīgi un par to iespējami īsā laikā informē vadītāju un vecākus.

11. Ja nepilngadīgais izglītojamais izglītības iestādē vai tās organizētajos vai atbalstītajos pasākumos apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību:

11.1. izglītības iestādes darbinieks iespējami īsā laikā informē vadītāju par izglītojamā uzvedību;

11.2. vadītājs nodrošina izglītojamam, kurš apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, vai citiem minētā izglītojamā grupas, klases vai kursa biedriem izglītības programmas apguvi citā telpā izglītības iestādes pedagoga klātbūtnē. Izglītības programmas apguve citā telpā var ilgt ne ilgāk kā līdz attiecīgās dienas beigām;

11.3. vadītājs nodrošina izglītojamā rīcības iemeslu noskaidrošanu un konkrētu un izmērāmu turpmāko uzdevumu izstrādi sadarbībai ar vecākiem;

11.4. vadītājs nodrošina izglītojamā vajadzībām un situācijai atbilstoša atbalsta pasākumu plāna izstrādi un plānā ietvertu atbalsta pasākumu īstenošanas uzraudzību, kā arī informē dibinātāju (izņemot valsts dibinātu izglītības iestādi) par notikušo pasākumu un plānotajiem atbalsta pasākumiem;

11.5. vadītājs rakstveidā (papīra vai elektroniska dokumenta formā) nosūta vecākiem informāciju par izglītojamā uzvedību un nepieciešamo vecāku sadarbību ar izglītības iestādi.

12. Ja izglītojamā uzvedībā nav uzlabojumu vai vecāki nesadarbojas ar izglītības iestādi, vadītājs nodrošina šīs informācijas nosūtīšanu pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā deklarēta izglītojamā dzīvesvieta.

13. Ja saņemta šo noteikumu 12. punktā minētā informācija, konkrētā gadījuma izskatīšana notiek normatīvajā aktā par institūciju sadarbību bērnu tiesību aizsardzībā noteiktajā kārtībā.

14. Ja izglītības iestāde konstatē, ka izglītojamais iegādājies, ienesis, lietojis, glabājis, izplatījis vai pamudinājis lietot izglītības iestādē, tās teritorijā vai izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos atkarību izraisošas vielas, vadītājs vai viņa pilnvarota persona papildus šo noteikumu 6.7. un 9.13. apakšpunktā minētajām darbībām nodrošina:

14.1. pārrunas ar izglītojamo, piesaistot sociālo pedagogu (ja tāds ir pieejams);

14.2. konkrētā gadījuma un tā risināšanas gaitas dokumentēšanu, atzīmējot visas darbības, iesaistītās personas un institūcijas;

14.3. izglītojamā motivācijas noskaidrošanu un pārmaiņu veicināšanu izglītojamā uzvedībā.

IV. Iekšējās kārtības noteikumi un drošības noteikumi un izglītojamo iepazīstināšana ar tiem

15. Atbilstoši izglītības iestādes vajadzībām, tās atrašanās vietai un citiem apstākļiem izglītības iestāde izstrādā izglītojamo attīstības vecumposma īpatnībām atbilstošus iekšējās kārtības noteikumus un drošības noteikumus.

16. Iekšējās kārtības noteikumi nosaka:

16.1. izglītojamo uzvedības noteikumus izglītības iestādē, tās teritorijā un izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos;

16.2. atkarību izraisošu vielu, ieroču, munīcijas un speciālo līdzekļu iegādāšanās, ienešanas, lietošanas, glabāšanas, izplatīšanas un pamudināšanas tos lietot aizliegumu izglītības iestādē, tās teritorijā un izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos (izņemot šo noteikumu 9.12. apakšpunktā minēto gadījumu);

16.3. izglītojamā rīcību, ja izglītības iestādē vai tās organizētajā vai atbalstītajā pasākumā izglītojamais kādas personas darbībā saskata draudus savai vai citu personu drošībai, tostarp vardarbību;

16.4. atbildību par iekšējās kārtības noteikumu neievērošanu;

16.5. vecāku iesaistes kārtību vardarbības (tai skaitā ņirgāšanās) prevencijas veicināšanā;

16.6. citus izglītības iestādes darbībai būtiskus jautājumus.

17. Drošības noteikumi nosaka:

17.1. drošību telpās, kurās ir iekārtas un vielas, kas var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību;

17.2. ugunsdrošību un elektrodrošību;

17.3. pirmās palīdzības sniegšanu;

17.4. drošību mācību laikā un to starplaikos;

17.5. drošību izglītības iestādes organizētajos vai atbalstītajos pasākumos;

17.6. drošību attālināto mācību laikā atbilstoši normatīvajam aktam par attālināto mācību organizēšanas un īstenošanas kārtību;

17.7. rīcību situācijās, kuras iepriekš nevar paredzēt (piemēram, ja izcēlies ugunsgrēks, telpās jūtama gāzes smaka, plūdi);

17.8. ceļu satiksmes drošību;

17.9. drošību uz ūdens un ledus;

17.10. personas higiēnu un darba higiēnu;

17.11. drošību, veicot praktiskos un laboratorijas darbus;

17.12. atbildību par drošības noteikumu neievērošanu;

17.13. citus izglītības iestādes darbībai būtiskus jautājumus.

18. Izglītojamos ar iekšējās kārtības noteikumiem, drošības noteikumiem un attālināto mācību organizēšanas kārtību iepazīstina ne vēlāk kā triju nedēļu laikā pēc katra mācību vai studiju gada sākuma un katru reizi pirms tādu darbību uzsākšanas, kuras var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību.

19. Izglītojamais (izņemot pirmsskolas vecuma bērnus) atbilstoši spējām un prasmēm iepazīšanos ar iekšējās kārtības noteikumiem, drošības noteikumiem un attālināto mācību organizēšanas kārtību apliecina ar parakstu un datumu grupas, klases vai kursa žurnālā vai ar identifikāciju elektroniskajā žurnālā.

V. Izglītības iestādes pasākuma organizēšana un atbalstīšana

20. Ne vēlāk kā piecas darba dienas pirms pasākuma organizēšanas vai atbalstīšanas atbildīgais pedagogs rakstiski saskaņo ar vadītāju pasākuma norisi vai dalību pasākumā un pārliecinās par pasākuma atbilstību:

20.1. normatīvajos aktos (tostarp valsts izglītības standartos, valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijās un valsts izglītojamo audzināšanas vadlīnijās) noteiktajam regulējumam;

20.2. izglītības iestādes darbības mērķim un uzdevumiem;

20.3. izglītības iestādē īstenotajām izglītības programmām;

20.4. izglītības iestādes darba plānam;

20.5. izglītojamo attīstības vecumposma īpatnībām.

21. Ne vēlāk kā piecas darba dienas pirms došanās uz pasākumu ārpus izglītības iestādes atbildīgais pedagogs iesniedz vadītājam saskaņošanai rakstisku informāciju, kurā norādīts šā pasākuma mērķis, maršruts, ilgums, dalībnieku saraksts, vecums, pārvietošanās veids, nakšņošanas vieta (ja attiecināms) un saziņas iespējas ar atbildīgo pedagogu, kā arī pārliecinās par pasākuma atbilstību šo noteikumu 20. punktā minētajām prasībām.

22. Šo noteikumu 21. punktā minēto došanos uz pasākumu ārpus izglītības iestādes līdz 30 pirmsskolas vecuma bērniem vienā grupā organizē ne mazāk kā divu izglītības iestādē nodarbināto pieaugušo pavadībā, no kuriem viens ir atbildīgais pedagogs.

23. Atbildīgais pedagogs:

23.1. nodrošina drošības noteikumu ievērošanu;

23.2. nodrošina šo noteikumu 6.7. apakšpunktā minētās darbības izpildi;

23.3. par nelaimes gadījumu iespējami īsā laikā informē vadītāju un cietušā nepilngadīgā izglītojamā vecākus;

23.4. bīstamā situācijā pārtrauc atrašanos pasākumā ārpus izglītības iestādes un informē par to vadītāju;

23.5. ne vēlāk kā trīs darba dienas pirms došanās uz pasākumu ārpus izglītības iestādes sniedz nepilngadīga izglītojamā vecākiem šo noteikumu 21. punktā minēto informāciju.

24. Nepilngadīgā izglītojamā vecāki vai pilngadīgais izglītojamais rakstveidā informē atbildīgo pedagogu par veselības traucējumiem vai īpatnībām, ja viņam nepieciešama

īpaša uzmanība, kā arī par saziņas iespējām ar vecākiem (izņemot pilngadīgu izglītojamo), norādot kontakttālruni.

25. Ja pasākumu kopīgi organizē vairākas izglītības iestādes, tās savstarpēji vienojas par vienu pedagogu, kas ir atbildīgs par pasākuma norisi.

Ministru prezidents,
ārlietu ministra pienākumu izpildītājs **A. K. Kariņš**
Izglītības un zinātnes ministre **A. Čakša**